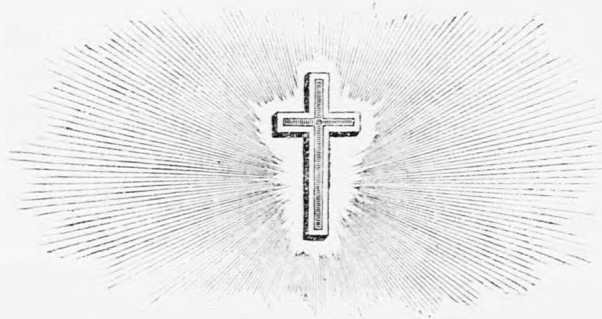

Megjelenik e' lap hetenkint egyszer, csótörtökön. Előfizetheti rá Pesten, a' jó és olcsó könyvkiadó társulat' ügynökénél uri- utcza 450-dik számu Horváth házban; Emich Gusztáv' könyvkereskedésében uri- és kigyó-utca' szegletén. Vidéken a' cs. k. postahivataloknál.

Előfizetési díj ¼ évre Budapestén kihordással 30 kr. félévre 1 ft. pp.; vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A' lap' szerkesztését illető levelek egyszerűen „a' Katholikus Néplap' szerkesztőségéhez” czímezendők. (Pesten a' központi papnöveldeben)

KATHOLIKUS NÉPLAP.

BUDAPESTEN.

20.

November 14. 1850.

Dicsőség Istennek a' magosságban, és a' földön békesség a' jóakaratu embereknek.

Lukács 2. r. 14. v.

Vigyázzatok!

I.

A' lelki méreg.

Istené legyen érette a' dicsőség! népiskoláink szaporodnak, a' gyermekeket szülőik szorgalmatossabban küldik tanulni, 's ismerék falut, hol még néhány esztendő előtt bíró uram is csak x vonással jegyzette fel maga nevét, midőn most ugyanott nem találhatnál ifjat, ki írni, olvasni ne tudna, 's könyv nélkül ne szégyenlene menni ünnepnapon az Istenházába.— Istené legyen, mondom, érette dicsőség! De legyen ezért illő dicséret a' jó szülőknek is, kik általlátták végre: mennyit vesztek ők tanulatlanságuk által, mennyi örömtől fosztotta meg tudatlanságuk, mennyi bajt, zavart és hátramaradást okozott nekik az, midőn egy levelkét megírni, ezt vagy amazt elolvasni 's felszámolni nem tudták.

Ti keresztény szülők! kik e' sorokat olvassátok, löbbnyire szegények vagytok; pénzt, vagyont, gazdagságot ritkán hagyhattok gyermekeiteknek örökségül, miről holtatok után rátok emlékezzenek, áldást mondván sirotok felett elhamvadt poraitokra. De vagyon olly örökség, melyet a' legszegényebb

is megszerezhet 's itt hagyhat gyermekének, mi azt holdogabbá teheti, mint hat ökör, egész telek föld 's telve hagyott éléskamara; mert

Legjobb örökséget vettél,

Ha okosan neveltetél.

A' mindennapi tapasztalás igaznak mutatja, mit a' vers e' szavakkal mond. A' neveletlen ember' kezében, mint a' hold, lassankint elfogynak az ökörok, azon különbséggel mégis, hogy a' hold ismét megtelik, de nem többé az ő istállója; a' telket az árendás zsidó hitelezése' fejében dobra ütteti; míg az éléskamara dologtalan henye élet 's pazarlás mellett kiürül; 's így:

A' sok eszem-izsom végre

Juttat keserves inségre:

míg ellenben az okosan nevelt ember két kezének szorgalmával megszerzi, mire ez életben szüksége van; 's a' mi legfőbb, ugy él becsületesen szerzett földi javaival, hogy azt, mi örökké tart, lelkének örök hazáját, az egeket el ne veszítse. Ez a' legszükségesebb mesterség földi életünkben. E' mesterséget megtanítani kötelessége a' jó keresztény iskolának.

Vannak, kik azt hiszik, hogy a' gyermeket iskoláztatni, azt írni, olvasni megtaníttatni elég volt, a' többi — ugymond — magától jön . . . Pedig ez nem így van. Az írás és olvasás nem czél a' gyermek' nevelésében. hanem csak eszköz, melylyel ha élni tud, földi és mennyei boldogságának elnyerését megkönnyítheti. De ezt csak úgy érheti el, ha az említett eszközökkel, t. i. az írás 's olvasással maga javára élni tud: mert hej! kivált napjainkban kés ez, melylyel tápláló kenyeret is szelhetünk, de ha nem vigyázunk, vele ereinket, torunkat is keresztül metszhetjük. —

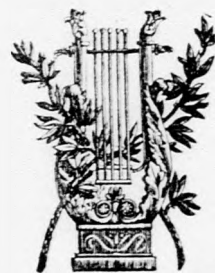
A' régi történetek közt olvassuk, hogy hajdanában a' hatalmas királyok, hadvezérek és császárok egy szempillantásig sem voltak biztosok arról, ha méreggel nem etetik-e meg őket; 's ezért mindaddig nem mertek enni, míg vagy maga a' szakács nem evett, vagy a' kutyának nem vetett az ételből, próbául, hogy nincs közé méreg keverve. Az ily folytonos rettegés nem lehetett édesítő czukor, 's étvágy készítő a' hatalmasságok' étkezéseihez. E' tekintetben nemde szerencsésebbnek érezhette magát egy közönséges ember, ki félelem és aggródás nélkül költötte el szegény ebédjét? — De én azt mondom: hogy mostanvilág a' szegény ember is veszedelem között forog: nem mintha a' kutakba öntenének mérget, mint azt a' kolera' idejében némely halgák suttogták; va y a' kenyérnek sütemdő liszt közé vegyítenének meszet, mint az egykori görög császár cselekedett a' kereszties vitézekkel: hanem mérget vesztek lelketekbe azon könyvecskékből és ujság-levelekből, melyeket ingyen, vagy csak igen olcsó áron juttatnak kezeitekbe, 's melylyek által elidegeníteni akarnak a' katholika anyaszentegyháztól, meggyüöltetni törekszenek veletek ker. kötelességeitek, fölingerelnek előljörőitok ellen, 's így a' hit, remény és szeretet helyett a' hitetlenség, engedetlenség és gyűlölködés' mérgét csepegtetik lelkeitekbe. Ez az a' lelket kinzó 's

vége megfojtó méreg, melyet olvasás közben szí magába a' vigyázatlan ember.

Emlékezzetek csak vissza, némely jó madarak milyen iratokat szórtak közétek két esztendővel ez előtt. Ha a' forradalom' legyőzése után egy kevesé elhallgattak, ne higyjétek azért hogy megjavultak. A' szomszéd Németországban ismét terjesztik veszedelmes tanításokkal telt könyveiket 's ujságaikat. Pedig ha a' szomszéd' háza ég, vétkes tunyaság volna összedugott kézzel várni a' bizonyos veszedelmet. Itt az idő, készüljünk elfogadásukra.

Ha a' rablók nagy erővel támadják meg falutokat, mit szoktatok ti tenni? Félreveritek ugy-e a' harangokat, 's kiáltozva összefuttok egymás' segítségére? Ime' lelki rablóitok közelgetnek most felétek: azért meghuzom én e' lapokban a' vészharangot, 's egész erőmből kiáltom mindnyájotoknak: „Vigyázzatok!“

Mester István.

A' legszebb szín.

A' színek közt szép a' halvány —
P i r o s száz rétű rózsza, —
Szép a' reggeli hajnalnak
Éjt el-üző bibora; —
De sokkal szebb: egy kegyesnek
Szeretettel tölt szíve,
'S a' szemérmert sértő neszre
Elpiruló arcz' színe.
Szép a' kékelő nefelejts:
Szebb a' derült ég' kéke,
De még több a' vidám szemek'

'S hálás kebel' értéke.
 Szép, 's a' nézést vidámitó
 Minden nemü zöld növény;
 De sokkal szebb kilátásu
 Az Urban helyzett remény.
 Az illatos liliom is
 Milly szép fejrőségben!
 'S mikép pompáz a' fejr szín
 A' nap' fénylő tükrében!
 Csak nap-világ választja jól
 A' színek' különbségét;
 Ő szüli a' szivárványnak
 Hét színü szép felségét. — — —
 'S mégis van szebb mind ezeknél,
 (Mert a' napban is van folt)
 'S e' szépség: az Ártatlanság,
 Melly még bünre nem hajolt.
 A' sziv' bár milly láng szerelme
 E' nélkül kacérkodás,
 És a' legerősb remény is
 Vakmerő önaltatás.
 Minden emlény- 's hála jelek.
 Ha a' sziv megromlott már,
 A' legrútabb képmutatás
 Mellyre szegyen 's átok vár.
 Kedvesim! ha hát olly forrón
 Esd szépségre szivetek,
 Ártatlanságtokért élni
 'S halni készek legyetek.
 Fekete Mátyás.

Nefejejtsek a' szentek' életéből.

Sz. Erzsébet, II. András magyar királynak leánya 's hazánk' ékessége, olly alázatos, ajtatos és tiszta szívü volt, hogy fényes fejedelmi udvarában mindenki csodálta őtet. Egykor gyémánt koronával ékesítve kellett neki templomba menni; de ő belépván a' templomba a' koronát levette fejről mondván: „Távol legyen tőlem, hogy én gyöngye teremtmény aranykoronával jelenjek meg ott, hol az én királyom, Jézus Krisztus tövissel koronázottan vagyon jelen.”
 Máskor azonban fön kellett neki tartani a' koronát.

A' keresztre feszített Üdvezítő előtt megállván tehát mondá: „Ime a' te Istened a' keresztlen esügg meztelen, te pedig olly fényesen öltözködöl. Ő tövisekkel koronázott meg, te pedig gyémánt koronával. Az ő kezei 's lábai szegekkel áthyugattak, te pedig kezeden 's nyakadon gyöngyöt 's gyémántokat hordozsz.” Jegyesének fejedelmi udvarában akarata' ellenére táncolni kellett tanulnia. De alig-hogy egyszer tánczolt 's már is kimondá: „Egyszer elég a' világ' kedvéért; a' többtől elállok Krisztus' szeretete miatt.” — Sz. Erzsébet a' szegényeknek igen nagy jóltevője volt, mert minden szegényben a' szenvedő Jézust látta. Naponta 900 szegényt táplált, kiknek maga osztogatta az alamizsnát.

Midőn 1215-ben Németországot az éhség sanyargatta, minden gabonáját a' szegények között kiosztatta. Azon ügyefogyott betegek' számára, kik őtet fellegvárában meg nem látogathatták, a' hegy' tövén kórházat alapított, hol őket személyesen meg is látogatta, saját kezeivel ápolgatta. Bár követnék az asszonyok ma is sz. Erzsébet' példáját, úgy mennyi nyomor szünnék meg egyszerre. Hasztalan minden panasz a' gonosz idők miatt. Kietlen pusztaság marad e' föld mindaddig, míg olly szeretet, mint a' szent Erzsébeté volt, azt bájos kertté nem változtatja.

Hitváltozásról.

Napjainkban sok következtelen, ábrándozó, és lánhan gondolkodó ember van, kik azt tartják hogy

valamint a' világ' korszelleme változik: úgy szinte változnia kell a' mi hitünknek is, és ez okozta, és mai nap is okozza, magában a' kereszténységben is, a' sok különböző hitet; azért van: hogy egyik felekezet magát katolikusnak, másik nem katolikusnak; egyik görögnek, másik ó testamentomi, avagy Mózes vallásának nevezi magát. Innen van: hogy mostanában nemcsak egy országban, hanem egy városban is annyi a' hitfelekezet, hogy alig képes az ember emlékezetében megtartani; így, hogy többet mellőztek, Amerikának Filadelphia városában 23 különböző vallási felekezet van, és a' mint bölöni Farkas Sándor Észak - Amerikai utazásában bizonyítja, a' katolikusokon kívül az egyesült státusokban összesen 45 különféle vallástételt követők' kisebb nagyobb számára talált, a' mit ő a' kereszténytelen szellemű, és a' magyar Akadémia által 200 arannyal jutalmazott könyvében 216-ik lapon előszámlál. De jó, olvasni szerető barátim! tudjátok meg, hogy ezeken kívül sokan vannak még olyak is, kik ezen fölszámlolt vallások közül egyikhez sem, sőt még törökéhez sem akarják magukat számítani, mondván: ők maguknak tudnak csinálni religiót, azaz semmit sem hisznek; mert a' mai divat és korszellem ezt hozza magával. Mindezekre azt mondom: hogy az így gondolkodóknak nagyon igazuk volna akkor, ha az Isten nem egy, ha az Isten csupa hazugság, az ember pedig csalhatatlan igazság; de minthogy ezt iszonyú káromlás csak gondolni is, tehát káromlás azt mondani is, hogy az igazhitet a' kor' szelleme szerint lehet vagy kell változtatni; ugyanazért mindnyájan Isten ellen hűtlenség' vétkébe estek, és mai napig is esnek azok, kik Jézus Krisztustól, ki, mint sz. Pál mondja: „Mindenek fölött áldott Isten örökké,” Rom. 9, 5. alapított, és választott apostoli által egész világon hirdetett keresztény katolika hittől, mely az egység' központjától romainak is neveztetik, elszakadtak, mely egyedül áll fön 19 századon által változhatlanul, mely egyedül nem követi, és soha-

sem követhette hit dolgában a' világnak korszellemét; mert valamint Isten változhatatlan, úgy az ő tőle kinyilatkoztatott igazságoknak is változhatatlanoknak kell lenni, mellyeknek köszikla-erején minden emberi fondorkodásoknak akármely roppant erőszakoskodásai is mindig megtörtettek és megfognak jövedőben is törtetni. Ez magától az Istentől kivan mondva, és ezt semmi hatalom nem változtathatja meg; mert az igazgatja, ki hazudni nem tud, a' rajta ejtett sebeket az gyógyítja, kinek orvossága sohasem esalt. E' rendithetlen hit szerint elmondhatjuk mi is sz Pállal „Nem azokra függesztjük figyelmünket, a' miket látunk, hanem azokra, a' miket nem látunk; mert azok, mellyek szemléltetnek, mulandók; a' mellyek pedig nem láthatatnak örökké tartók; az az: a' mi ideig tart, akár kellemetes, akár kellemetlen legyen, figyelemre méltónak nem tartjuk, hanem arra függesztjük elménket, a' minék soha vége nem leszen. Kor. 1. Lev. 4 r. 19.”

Szkalka Kandid.

A' hol béke, ott áldás is van.

Egy bizonyos földmivelő, ki minden szorgalmas munkássága mellett is csak szegény maradt, és szűkölködő: fölkeresett végre egy csillagvizsgálót azon kéréssel: hogy adna neki tanácsot, mutatna eszközöket, mi módon gazdagulhatna ő meg és boldogulhatna? — A' csillagász szívesen fogadván az embert, azon tanáccsal bocsájtá el, hogy készítsen könyörgő levelet Fortuna vagy Szerencse Istenaszszonyhoz, majd kedve szerint fognak folyni dolgai.

Az ember nagy örömmel követé a' tanácsot, rövid időn kezébe nyújtá Fortuna Istenaszszonynak a' folyamodást, kitől is nyájas leereszkedéssel fogadtatván, azon biztatást vala szerencsés hallhatni: hogy ő maga megrakodva sok ajándékokkal fölkeresendi a' könyörgőnek házát, őt szerencsésé és gazdaggá teendő!

Vigan beszélé el a' földmives feleségének a' nagy szerencsét; mire azonban vita kerekedett köztök a' fölött, mellyik menjen elébe az istenasszonynak őt üdvözleni, és a' házba bevezetni? A' férj magának követelé e' szerencsét; mert ugymond, én vagyok a' ház' feje, én vagyok a' család-atyja. — A' nő ellenben azt állitá: hogy az Istenasszony az ő neméhez tartozik; tehát őt illeti elébe menni, üdvözleni, 's a' házba bevezetni. Végre összeveszve közbotrányra a' házban nagy lármát ütöttek.

Ezalatt ígérete szerint megérkezik Fortuna Istenasszony 's hallván a' nagy zajt, betekint az ablakon, és ime nagy szomoruan látja, hogy a' könyörgő földmives botot tart kezében, az asszony pedig férjének hajába kapaszkodva öklével fenyegetődzik, a' fiuk és leányok' egy része az apát, másik az anyát pártolja. Mire megbosszankodván Fortuna hátat fordít a' háznak, 's eltávozik minden ajándékival mondván: „A' hol se békesség se egyakarát nincsen, ott gazdagság, szerencse nem ütheti föl sátorát.

Üdvös tanulság.

Jámbor olvasó! a' mitmondottam, az ugyan nem történt meg, csak egy mesé az egész; de a' melly nagy igazságot foglal magában. Azt tudniillik, hogy a' melly házban czivódások, perlekedések uralkodnak, abban Isten' áldása nem lehet; hanem van nyomor, ezer baj 's mindennemű szerencsétlenség. Bizonyítja ezt a' mindennapi tapasztalás, bizonyítja a' következő történet is:

Pontusnak egyik tartományában egy nagy halastó szállott két testvérré örökségképen. A' helyett, hogy testvériesen megosztottak volna a' haszonvételet, mindegyik magának akará azt tulajdonítani, kizárván a' másikat. Min összeveszve, végre egyik a' másikat meggyilkolta. — Azért sz. Gergely az ottani püspök az említett tavat megátkozta, mire a' viz elfolyván, silány, terméketlen föld maradt a' gazdag halastó helyén. Igy valósulván sz. Pál' mondanása: „Minden gonoszságnak gyökere a'

kivánság; a' kik meggazdagodni akarnak, kísértetbe és az ördög' törébe, és sok ártalmas kivánságokba esnek, mellyek az embereket halálos veszedelembe merítik.“ 1. Tim. 6.

Keresztény olvasó! a' házi veszekedések, a' káromkodások elfojtják az isteni irgalmasság' forrásait; megnyitják ellenben a' büntető igazság' csatornáit. Sokszor hallhatni a' keresztény embert így panaszkodni. — Én Istenem! én az evangelium szerint élek, házam, és a' hozzátartozók fölött gondosan örködöm, dolgaimat mennyire csak lehet, hiven és pontosan teljesítem; 's mégis semmire sem mehetek. Magzatim pajkosak, engedetlenek, restek, nagy szorgalommal mivelt szántóföldeimet a' jég elveri, virágzó szőlőimet a' sebesen rohanó viz lemossa. Tisztán tartom istállóimat, minden gondot fordítok marháimra, 's a' dögvész egy hét alatt földre teríti azokat. Vigyázok pénzes erszényemre, gondosan elrejttem azt, 's a' tolvajok mégis elorozzák.

Foházkodol ugy-e 's azt mondod: Istenem! miért érdemlitem én ezen csapásokat? Igaz, ennek valódi okát Isten tudja a' világon egyedül. Azonban talán nincs házadban békesség, egyetértés? Talán a' szünet nélküli czivakodások, versengések, verekedések, káromkodások okozzák azokat? — Ezek miatt hidd el, nem lehet Isten' áldása rajtad, hanem lesz átka egész házadon. Óvakodj tehát mind ezektől, ha áldott és boldog akarsz lenni a' földön.

Matuska János.

KATHOLIKUS ÉLETKÉPEK.

Kardszagi katolikus népélet vallási tekintetben.

(Folyt.)

De nem csupán a' csendes házi körben, hanem a' nyilvános cselekvési téren is látható nálunk a' kath. hitélet. — Mikor hajnalban, dél- 's estvére a' harang megkondul, az utcán 's uton sem szégyenli a' kardszagi jó katolikus kalapját levéve, magára keresztet

vetve, imáját végezni: találtatik ellenben egy-kettő, ki csak ezért pipáját sem hagyná félbe. — A' katolikus hitélet' nyilvános jelenségei közé tartoznak az ajtatos menetek is, u. m. a' buzaszenteleési, keresztjáró heti, urnapi sat.; — ezek nálunk népesek, csupán a' keresztjárói menetek látogattatnak gyéren — az akkor történni szokott juh-nyírés miatt; — pedig a' juh-nyírés is megtörténhetnék az ajtatosság előtt, és után, — midőn az egész szent foglalkozás a' naphól egy pár óránál ugy sem vesz el többet. — Különben a' karszagi katolikus nép hosszabb szent menetekre is szokott vállalkozni; miszerint évenként Mária' neve napján elegendő számmal látogatja Eger-szalókot, ott a' teljes bucsu' malasztjában részt veendő; ezen buzgósági látogatás csupán tavál maradt el — a' forradalom utáni bajok miatt. —

A' katolikus hitélet legkitünőbb templomunkban. — Templomunk ugyan egyszerű kisdud alkotmány, de tiszta, mivel 1848-ban kívül belől kimeszeltetett, és ugyanakkor fél öles magasságu lécz-sorompóval, a' faltól egy ölnyi távolságra — körül-kerítetett, mi külső díszét nem kevésbé emeli; — belsejét pedig három oltár ékesíti, a' fő szent István király, a' két mellék sz. Mihály, és nep. sz. János' képével, mindenik gyakorlott kéz' műve. — Van még templomunkban a' fájdalmas Anyának egy igen remek ábrázolata, mi 1848-dik évben Barabás, hazánk' első művésze által készítettett: eme' becses képnek aranyos rámajávai magossága 5, szélessége 4 láb; — kiállítási költsége pedig 485 váltó forintra ment, ide számítva a' kép' rámajának alsó részéből kigörbülő aranyos gyertyatartó árát is. Ezen szent célra egyházunknak bizonyos jámbor hive, özvegy Papp Katalin, ki 1839-dik évben költözött a' jobb életre, 361 forint 6 krt hagyományozott mit 8 év alatt 520 forintra nevelt a' jó Isten. A' most említett ajtatos özvegy, a' Máriakép' összegén kívül, még templomunk' pénztárát is 408 vforinttal gyarapítá végrendeletileg. — Legyen áldott e' jötevő lélek' emlékezete! mi nem is fog közöttünk kihalni, meddig állani fog azon szent emlék, melly lététét általa nyerte. Itt rendén van megemlitenük azt is: mikép szóban lévő Mária-képünket folyó év' aug. 20-dik napján, egyházunk' ünnepén szentelte föl — a' jelen volt népsokaság' örömére — főtisztelendő Fejér János prépost, alesperest, 's egyeki plebánus ur — Benőfi Soma ismeretes jeles költőnknek olly lelket-ragadó, szí-

vet bájoló, értelmet legyőző szónoklata mellett, milyen csak méltó lehet Barabás remek' művéhez, 's az általa leábrázolt fájdalmas Anyához. —

Templomunkról lévén szó, látogatását illető vonzalmat nem lehet hallgatással mellőznünk. — E' tekintetben ugyan több jót mondhattunk volna a' forradalom előtt, noha jelenleg se mondhatunk rosszat, csupán annyit kell fájdalommal megvallanunk: mikép templomunk ünnep-vasárnapokon sohasem látogattott olly kevesek által, mint e' folyó év' nyári szakaszán: és ennek mi lehet az oka? — Egyik és mindenkor ok: a' tanya, — mi egyébkor is akadály volt — és leendő örökké sokak' részéről a' templomha jövetelnek. Másik oka: a' mostani terméketlen év, és a' már máskor is említett földtagosítási gonosz munkálat; mind a' kettő miatt népünknek majd fele kenyérkereset miatt kénytelen' vala távol vidékekre költözni, honnét csak telre térend vissza: így kellett e' nyár' folytán egyház-épületünknek üresen maradni. — Harmadik oka talán a' communismus; — mivel templomunkban — az időkor' sebeire gyógyszerül — ollyan ige hirdettetik, miszerint az Isten' törvénye meg nem engedheti a' birtokosok' kirablását, 's azok' javainak közös fölosztását: az illyen ige pedig nem kedves az igazság' elleneinek; hogy tehát ezt hallgatni kénytelenek ne legyenek, templomba se jönnek. — Mindazonáltal népünk' jobbjai — mikor ünnep-vasárnap' jelen nem lehetnek az Isten' házában, meddig ott mások az ég és föld' Urát dicsérik, ők — távollétökben — a' mindig magukkal hordott olvasót 's imakönyvet előveszik, 's egyedül ajtatoskodnak; — sőt még azokban is, kiket a' hiányos nevelés, vagy rossz társalgás az erkölesiség' utjáról letántoritott, vehetni észre olly forró szeretetet 's ragaszkodást a' katolika hit iránt, miszerint ettől akármiféle árért sem kívánnának megválni; — és ez az oka, hogy itt a' közel évek' csábitásai kevés sikert arattak. Mindössze is három eltérés történt; az első bizonyos gyulai származásu részeges kalapos legény volt, ki által-menetele után rögtön megszökni jónak találta; a' másik és harmadik hajadon vala, hitöket férjhez-mehetés reményeért tagadták meg, czélukat el is érték, de hogy bal-lépésöket mostanig bánják, és nincs lelki nyugalmuk: ezt mi hitelesen tudjuk. Ellenben, mi 10 év óta 5 egyént láttunk egyházunk' kebelébe visszatérni: ezek között Sipos József 70 éves öreg ember, 1841-dik év' nov. 24-dik

napján, halálos ágyán vallotta be a' katholika hitet. Az élet' végső alkonyán történő megtéréseknek ilyen-
tén példányait egyedül az isteni eredetű katholika hit'
meggyőző ereje képes előteremteni: midőn más val-
lásokra az ifjúkori féltelen szenvedélyek, 's aljas ér-
dekek ragadják ki a' szánandó áldozatokat a' katholika
egyház' kebeléből.

(Vége.)

Hazai tudósítások.

Szabadka. A' helybeli nemes tanácshoz, mint
kegyurasághoz 1846-dik évben folyamodást intéztünk
az iránt: miszerint a' serdülő ifjuság' kedvéért pontos
intézkedés által a' veszedelmes játék, és aljas mulat-
ság' helyébe, a' tanodán kívüli szünórákban, vala-
mely szívnemesítő, erkölcsképző 's tudományos fog-
lalkozás' megszerzésére szentelne egy-néhány forintot.

És valóban a' nemes tanács méltányolván ez el-
járást, szívesen hajlott a' kérelem' fogamatba vételére,
és azonnal atyai gondoskodással alkalmat adott a' ta-
nuló növendékeknek magukat olvasással mulatni, és
a' józan műveltségre fokonsint emelkedni; mert a' je-
les írók' munkáiból egy gyönyörű kisdud klasszikai
könyvtárt kegyeskedett alapítani, és ígéretet tőn, év-
ről évre szaporítani; de fájdalomkra a' siralmas za-
varos idők alatt a' városi pénztár kifogyván, e' hálá-
san vett, 's minden földi kincsnel drágább adomány
nem szaporodhatott; azonban egyes emberbarátok szí-
vükön hordván e' szent ügyet, abban találták fő gyö-
nyörűségeket, ha hozzáadással növelhették örömlük.
E' kegyes jótévk' koszorujában fénylik t. cz. Czorda
Béla érdemtelen alesperest, és helybeli lelkész ur, ki
számtalan jó tettein kívül, több éveken át a' szegény
sorsu tanulókat élelem-, és ruházattal ellátni szíves-
kedvén, tetézte érdemeit azzal is, hogy 235 váloga-
tott könyvet ajándékozott a' tanuló ifjuság' közhaszná-
latára. — Óhajtja tudni a' nyajas olvasó, milly haszon
származott ebből? — igen gyümölcsös; mert az er-
kölcsonró kóborlás megszűnt, a' szülék épülnek fiaik'
jómagaviseletén, olvastatnak fel maguknak egyes czik-
keket, áldják a' jótévköket, kik illy ártatlan, és nemes
mulatságot szereztek övéiknek.

M. D.

Paks november' 6-kán. Keserű fájdalom fakasztá
könyekre ma Paksnak serdülő kath. iskolás gyerme-

keket; midőn főtiszt. Virág Mihály szeretett plebános 's
igazgatójoktól megkellett válniok. — Meghatók valá-
nak e' kisdud nyájra az ő bucsuzó elváló szavai, —
mellyekkel ő utoljára is, mint mindenkor inté kedves
gyermekait az iskolának szorgalmatos látogatására. —
— Buzdítá őket az Istenháznak' gyakori, ha lehet
mindennapi látogatására, — 's itt az összekulesolt
kezekkel ajtatos imádság, — 's szívetemelő éneklés-
re. — Inté őket a' szülök iránti engedelmesség, a'
tanítók 's előjárók' irányában tanusítandó tiszteletre.
— — E' szavak után édesdeden jelenté ki nekik, —
miszerint ő jelenleg eltávozik ugyan körükből, — de
mikép fog örülni, ha hallani fogja, — hogy azok, kik
az ő pástorkodása alatt nevelkedtek, valaha igazi ke-
resztény polgárok leendnek. — Ezen édes remény'
nyilvánítása után a' reá bizott kisdud nyáját Istennek
ajánlva megáldá édes gyermekeit utoljára. Áldja őt is
minden léptében a' Teremtő! vezesse lépteit a' jó Isten!

Ullein Ferencz
segédtanító.

Felszólítás a' budapesti emberbarátokhoz!

A' jótékony nőegyletek e' két testvér-városban
megfelelni ohajtrán az általuk kitűzött létezőnek, mi-
szerint az ügyefogyott szegénység' nyomasztó állapotát
enyhítsék, ezennel kedves kötelességüknek ismerik,
Budapest' kegyes érzelmű lakosait az új év' közeledé-
sére emlékeztetni, mint olyan időpontra, mellyen —
a' korábbi évek' példája nyomán — az új évi köszön-
téseknek jámbor szokássá lett megváltása, az inséggel
küzdő szegénység' részére lényeges segély-forrásul
szolgálhat. E' nőegyletek bár teljesen meggyőződtek,
hogy minden adandó alkalommal és időben, midőn ál-
taluk emberbaráti részvételre történik hivatkozás, és se-
gélygyűjtésről van szó, az áldozó közönség' nagy-
lelkűségében leghathatósb támaszt találhatnak: mind
a' mellett a' közelgő új évet különösebb alkalomul vé-
lik használhatni, miszerint az annyiszor és sokfélekép
igénybe vett jótékonyági érzelem olly szokásnak fön-
tartására és élesztésére irányoztassék, melly egy új
élet-szakasz és év-folyam' kezdetét az inséggel küz-
dőknek szánt kegyes segélyáldozattal kapcsolja össze.
Számos felebarátink vannak, kikre a' szegénység és
életnyomor egész súlyával nehezült, 's ilyenek' sorsa

enyhítésére némi kegyes adománnyal járulni soha sem volt kívánatosabb, mint épen most a' küszöbön álló sanyaru tél' szakában, midőn a' munkahiány, a' több nemű élet szükségletek, 's egy alig mult véres beháboru' utófájdalmi a' nélkülözések' végfokára juttatott embert agyonnyomással fenyegetik. Ennélfogva a' nőegyletek alaposan hiszik, hogy ezen, a' szenvedő szegénység' nevében nyilvánított kérelem, valamint eddig nem volt, ugy ezentul sem lesz pusztában kiáltó szózat, hanem az ügynek számos pártolót nyer és hódít. kik minél buzgóbb részvétükkel a' jótékony nőegyletet képesíteni fogják, hogy ezek az ujévi üdvözlések' megváltásáért befolyó pénzadományokat tüstént és közvetlenül a' legnyommasztóbb inség' idején rögtöni segélyre szorult valódi szegények' gyámolítására fordíthassák. A' kegyes adományokat átveendi a' két iker városban minden lelkész ur: a' gyűjtés' egyéb helyei, a' szentegyházak- és középületekre különösen e' végre kifüggesztendő falragaszokon fognak kijelölni, egyszerűsmind a' jótévk' nevei is, karácson és uj év' előestéjén kibocsátandó két névjegyzéken közölni, 's minden részvevőnek azon helyen, hol magát beiratá egy példány fog adatni. Budapesten 1850. nov. 3-án.

A' budapesti jótékony nőegyletek' nevében

Külkey Henrik,
a' budai jótékony nőegylet' titkára.
Soltész Albert,
a' pestinek titkára.

Mi hir a' nagy katolikus világban?

Többször említettük e' lapban, hogy a' kath. religió Angolországban szépen gyarapodik, hogy a' megtérések igen gyakoriak, 's hogy nemcsak a' nép' alsóbb osztályaiból vonulnak sokan vissza azon anyaegyházba, mellyet elődeik elhagytak vala, hanem a' mi leginkább feltünő, hogy épen a' tanult 's mivel elökelők, papok, profess orok, családők, kitünő asszonyságok lépnek vissza a' romai anyaszentegyházba. A' katolikusok' száma Angliában, Irlandot ide nem értve, hol a' nagy többség katolikus, felrug negyedfél millióra. Ott a' reformáció óta rendes püspökük nem volt a' katho-

kusoknak, hanem apostoli helyettesek kormányozták az egyházat; ezen apostoli helyettesek felszenteltetnek ugyan püspökökké, de nem bírnak rendes püspöki hatósággal, hanem csak mint a' romai szent székek küldöttjei, helyettesi módon, és a' pápa' nevében kormányozzák az egyházat. Ilyen apostoli helyettes Angliában előbb csak egy volt, de XVI. Gergely pápa azok' számát már fölemelte vala nyolczra.

Az angol katolikus papság és előkelő világiak többször buzgón kérték pápa ő szentségét, hogy; miután azon országban is megnyerték a' katolikusok a' szabad vallás gyakorlatot 1829-ben, ő szentsége állitana Angliában rendszeresített püspöki székeket. Ezen ohajtást a' mostani szentséges romai pápa IX. Pius, folyó évi szeptember 24-én Romából kelt apostoli irata által teljesítette, melly szerint: Angolországban egy érseki és 12 püspöki széket állított fel. Az érseknek széke: „Westminster,“ hajdan híres apátság, a' királyi család, és más híres angolnagyok temetkező helye, London külvárosa. A' püspökök' székei megannyi várostól neveztetnek el, u. m: Suthwarki, Hagulstadi, Bewerleyi, Liverpooi, Salfordi, Salopi, Menevi, Kliftoni, Plimuthi, Nottingthami, Birminghami, és Northamptoni.

Hogy ezen apostoli rendszabály a' tulbuzgó angol protestansok' féltékenységét fölébresztette, azon nem lehet csudálkozni, mert mindenestre arra mutat, hogy Angliában a' katolika egyház magát rendezi és összeszedi, 's hogy számít egy szebb jövőre.

A' kath. püspökök Angliában tisztán és egyedül egyházi tiszttel lesznek felruházva, 's azért a' polgári kormány nem tehet rendszeresítésök ellen alapos kifogást; töle semmi fizetést vagy segedelmet nem fognak követelni, mertegyedül a' kath. hívek' adakozásaira, 's a' soha ki nem fogyó keresztény szeretet' forrásaira vannak alapítva. A' hol hitélet 's buzgóság van a' hívekben, ott az egyház' szolgálainak becsületes ellátása meg nem fogyatkozik. Az irlandi egyháznak minden jószágait elvette a' reformáció, 's mégis a' szegény Irland mindedig eltartotta püspökeit, 's papjait, mert a' nép hiteért élt-halt. Az angol katolikuság szintolly buzgó és lelkes, mint az irlandi, itt is a' papságot a' hívek' bő adakozásai tartják fenn.

Kiadja „a' jó és olesó könyvkiadó társulat,“ ideiglenes szerkesztő Blumelhuber Ferencz.

Eisenfels és Emich' könyvnyomdája, uri-utca, 449. sz.